

EDICE PIETAS BENEDICTINA

Deset let zpřístupňování pramenů mnišství v břevnovském klášteře a co tomu předcházelo¹

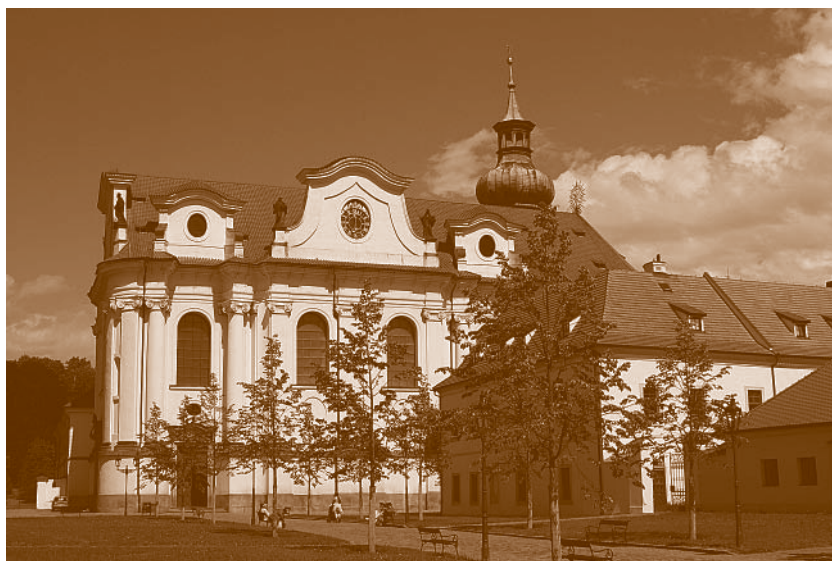
Ondřej Koupil

Břevnovský klášter stával v době svého založení (r. 993) a ještě dlouho potom „prope Pragam“, poblíž Prahy. Ve středověku a v novověku, až donedávna, byl úzce spojen s malou vesničkou a obklopen poli a zahrada-
mi. Čas v něm ubíhal nejen v rytmu mnišského oficia, pravidelných denních modliteb, které odříkával a zpíval chór benediktinů, kteří tu žili, ale také v rytmu venkovských prací. Ještě průvodce klášterem z válečného roku 1944, kdy už se k břevnovskému „archisteriu“ dalo pohodlně dojet z centra Prahy tramvají, zjišťuje, že vnější zeď dává „klášterní doméně jakousi výlučnost a vyhraněnost starobylého duchovního sídla“;² areál tedy ještě donedávna působil dojmem uzavřeného venkovského opatství. A i dnes leckomu uklouzne z úst, že jede z Břevnova „do Prahy“, jako do jiného města. Hospodaření na polích a skladování zásob v sýpce, stavby kostela a kláštera v komplexu, kterému vtiskli dnešní podobu především stavitel Kryštof a jeho syn Kilián Ignác Dientzenhoferovi, to všecko nelákalo jen hosty zvané, ale i ty nezvané. To udávalo spolu s živelnými pohromami ještě třetí životní rytmus – pohrom a obnov. Především, vzhledem k poloze u přístupové cesty k hlavnímu městu království ze západu, přitahoval Břevnov vojáky. Zpustl po husitských válkách a dlouho přežíval jen jako filiálka benediktinského opatství v severovýchodočeském Broumově, kam se komunita v těžkých časech utekla. Klášter jako takový díky tomu nezaničil a v druhé polovině 17. století mohl být nejen

pozdvížen k nové stavební kráse, ale především navrácen svému poslání, když se tu obnovila mnišská modlitba a práce. Vytrvalost obnovovatelů byla zkoušena i ohněm, nešťastným požárem. Za opata Otmara Zinka (1700 – 1738) se pak ale mohlo stavět ještě výstavněji, mohly se zhmotnit myšlenky vzpomenu-
tých architektů vrcholného českého baroka. A brzy poté už byla zase v klášteře vojska a lazaret.

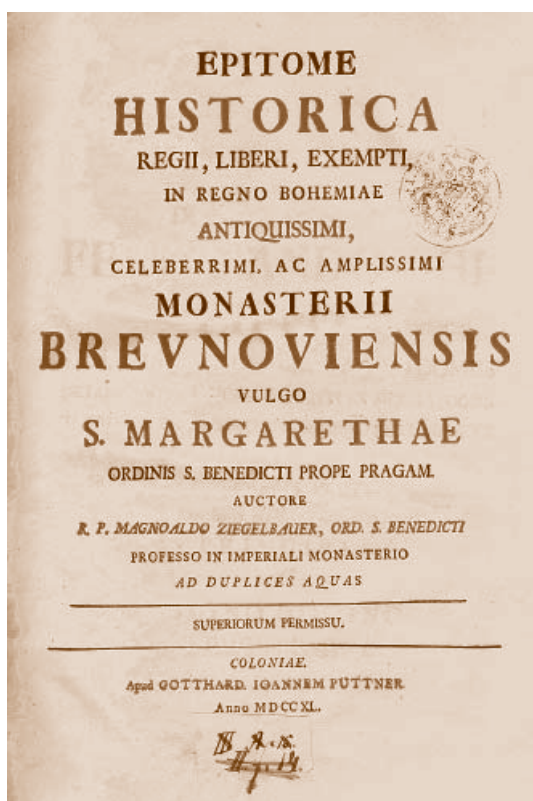
Podobná historie, obsazení části kláštera německou wehrmacht, se udála i v novodobé historii za druhé světové války. Čtyři roky po válce zasáhla do dějin břevnovského kláštera opět jiná politická moc – poúnorový režim nejprve zatkl opata Anastáze Opaska (později v jednom z „procesů“, kterými byly likvidovány církevní elity v Československu, byl odsouzen k doživotnímu vězení) a poté, na jaře 1950 obsadil a vyklidil břevnovský klášter spolu s jinými řeholními institucemi... Obnova benediktinského života a rozsáhlé opravy pak mohly přijít až po čtyřiceti letech.³

Kromě snahy udržet v Břevnově (a v sesterském Broumově, kde bylo u klášterního gymnázia dlouhou dobu intelektuální středisko dvojkláštera spojené s rozsáhlou farní duchovní správou) v dobách klidných i navzdory neblahým dějinným poryvům kontinuitu modlitby, duchovního života podle Řehole svatého Benedikta z Nursie, práce a hospodářství, bylo často patrné také kulturní úsilí členů břevnovského konventu a okruhu lidí spojených s klášteřem.

Opatská bazilika svaté Markéty a tzv. Sartoriův konvent
v břevnovském benediktinském klášteře v Praze (foto Ondřej Koupil)

Nemyslím teď tolik na architekturu a výtvarné umění⁴ jako na činnost literární a vydavatelskou, také ovlivňovanou třemi rytmy, o kterých byla řeč výše. Nemohu tady podat nic jiného než výčet významných jmen, která zastupují celá staletí – kronikář Kristián (je-li pravda, že byl tento autor života svatého knížete Václava a jeho báby Ludmily břevnovským benediktinem); teolog a autor traktátů o nejstarší české písni *Hospodine, pomiluj ny* a štedrovečerních zvyčích Jan z Holešova (†1436); historik a hagiograf Josef Bonaventura Pitř (1708 – 1764); opat František Štěpán Rautenstrauch (1734 – 1785) a mnozí další literárně činní břevnovsko-broumovští benediktini 18. století, teologové a právníci; rektor univerzity a opat Jan Nepomuk Rotter (1807 – 1886); autor pamětí farnosti u opatského kostela svaté Markéty Bonifác Holub (1847 – 1923); historik Laurentius Wintera (1864 – 1914); překladatel a básník katolické moderny Sigismund Bouška (1867 – 1942), přítel Otakara Březiny; nebo zmíněný komunisty pronásledovaný opat Anastáz Opasek (1913 – 1999), autor několika básnických sbírek.

Titulní strana *Dějin břevnovského kláštera* z pera benediktina Magnoalda Zieglebauera (1740)

Ve stručnosti představený břevnovský klášter se stal ve 20. století také centrem drobné **vydavatelské činnosti**, která si hledala a hledá své čtenáře a čtenářky v oboru klášterních dějin a literárních pramenů mnišského života od starověku.

V době proniknuté jakousi renesancí zájmu o nejstarší mnišské tradice, která se ve světě projevila v prvních desetiletích 20. století, se v Břevnově sešli dva

mladí benediktini Anastáz Opasek a Augustin Čerovský (1913 – 1980, křestním jménem Jan, později archivář, také perzekvovaný komunistickým režimem), kteří dali podnět (mimo jiné umělecké aktivity) i k vydávání knižní edice. Dostala jméno *Opus Dei* (latinsky „dílo Boží“) podle termínu pro mnišskou modlitbu v chóru, typickou a podstatnou součástí benediktinského života. Jak bylo pro dvojici Opasek & Čerovský, inspirovanou vydavatelským dílem horlivého katolického laika Josefa Floriana (1873 – 1941), typické, bylo její typografické zpracování pojato v duchu klasicizujícího, čistého stylu a svěřeno heraldikovi, grafikovi a nezaměnitelnému knižnímu úpravci obrodné výtvarné vlny v českém katolicizmu Břetislavu Štormovi (1907 – 1960). Samozřejmě, nebyl podceněn ani obsah úhledných drobných knih a ke spolupráci byli získáni přední znalci příslušné tematiky. Pro první svazek edice přeložil medievista Jan Vilikovský (1904 – 1946), činný také na bratislavské univerzitě, *Život a utrpení svatého Vojtěcha, biskupa a mučedníka svatého Brunona z Querfurtu* (1935). Svazek doplnil úvodním slovem historik Rudolf Holinka (1899 – 1953), v 30. letech docent bratislavské univerzity. Následujícího roku 1936 vyšel svazek druhý, transkribovaná edice *Života svatého Ivana, prvního v Čechách poustevníka a vyznavače jezuitského básníka 17. století Friderika (Fridricha, Bedřicha) Bridelia* (1619 – 1680). Editorem a autorem doslovu byl učený kněz Josef Vašica (1884 – 1968), ten, který Bridelia rehabilitoval v dějinách české literatury jako autora meditativní básně *Co Bůh? Člověk?*, a zároveň hlavně znalec literatury staroslověnské a církevněslovanské. Mimo edici vyšla v roce 1940 v Břevnově próza Jaroslava Durycha (1886–1962) *Cesta svatého Vojtěcha* a na záložce této knížky, upravené typografem Oldřichem Menhartem (1887 – 1962) nacházíme informaci, že jako třetí svazek edice *Opus Dei* byl proponován spisek Johna Henryho kardinála Newmana (1801 – 1890) *Poslání svatého Benedikta*. Ten, v překladu Timothea Vodičky (1910 – 1967, řeholním jménem Vavřinec) bohužel nikdy nevyšel a zůstal v rukopise. „Na podzim léta Páně 1940“ – jak stojí v tiráži – pak vyšla jako svazek třetí a poslední studie Ildefonsa Herwegena (1874 – 1946) *Svatý Benedikt: obraz osobnosti* v překladu Jiřího Matouše.

Novodobá ediční řada *Pietas benedictina* má svůj první číslovaný sešit v roce 1999. Nebyla to samozřejmě první ediční aktivita obnoveného břevnovského opatství (od roku 1993 mu náleží čestný titul arcioopatství). Bezprostředním předchůdcem byla edice skutečných „sešitů“, na elektronickém psacím stroji napsaných a xeroxem rozmnožovaných *Benediktinských sešitů*, které přinášely reedice starších textů i nové překlady odborné literatury o dějinách mnišství a jeho spirituality. Velkou práci tu odvedl, vlastně formou jakéhosi opožděného samizdatu, otec Vojtěch Engelhart OSB (1927 – 2006), benediktin náležející k pražskému opatství Emauzy a pobývající v 90. letech s ostatními českými benediktiny v tehdy jediném obyvatelném benediktinském klášteře v Česku, totiž v Břevnově. Sešitů bylo celkem jedenáct, vycházely v malých nákladech, ve žlutých papírových obálkách a původně byly zamýšle-

ny ne pro veřejnost, ale jen pro zájemce o mnišský život. Ukazovalo se však, že mnišství má z bohaté tradice co nabídnout i křesťanům žijícím ve světě a vlastně celé kultuře. Protože zájem byl především o dotiskovaný překlad *Řehole Benediktovy*, kterou otec Engelhart vydal vedle řady svých sešitů hned nadvakrát (1993, v témže roce dotisk s jiným přebalem) a která byla brzy rozebrána, vyšla od břevnovského převora Prokopa Siostrzonka OSB iniciativa, aby byla *Řehole* vydána v latinském i českém znění jako kniha pro veřejnost. Mělo to své technické důsledky. Jako člověk pověřený revizí stávajícího překladu A. Franecové OSB a V. Engelharta OSB jsem musel zvládnout celý postup přípravy knihy; klášter se stal jejím vydavatelem. Sazba podle mého návrhu, který věrně sledoval úpravu podobného vydání latinsko-německého,⁵ byla svěřena Jiřímu Kopeckému z pražského dominikánského nakladatelství Krystal OP. Po vydání se v říjnu 1998 konala i „vernisaž“ knihy, v Tereziánském sále břevnovského kláštera tehdy promluvil arcioopat Anastáz Opasek, spojující svou osobou nové ediční aktivity s těmi z let třicátých a čtyřicátých, a děkan pražské Katolické teologické fakulty, církevní historik a přítel benediktinů Jaroslav Polc; zpívala Schola Gregoriana Pragensis, ukázky z *Řehole* přečetla herečka Veronika Žilková.⁶

Od vydání základního benediktinského textu, *Řehole*, byl už jen krůček k myšlence navázat na „sešity“ otce Engelharta. Myšlenka postupně krystalizovala v mých hovorech s převorem Prokopem Siostrzonkem. Ten si přál, aby nová práce neměla charakter nového „nakladatelství“ v běžném slova smyslu — jakkoliv se při přípravě knih pochopitelně přijímalo mnoho z nástrojů profesionální nakladatelské činnosti. Rozuměli jsme tomu vždy tak, že stejné nástroje a prostředky tu mohou sloužit trochu jinému cíli. Knihy z Břevnova měly a mají spíše doplňovat nabídku velkých nakladatelů o monastická témata, na kterých má klášter zájem a jimiž chce obohatit českojazyčnou kulturu. Vydávání knih bychom rádi viděli jako jistou formu společného studia všech zúčastněných, k němuž jsou prostřednictvím veřejného vydání zváni ti, které téma zajímá.

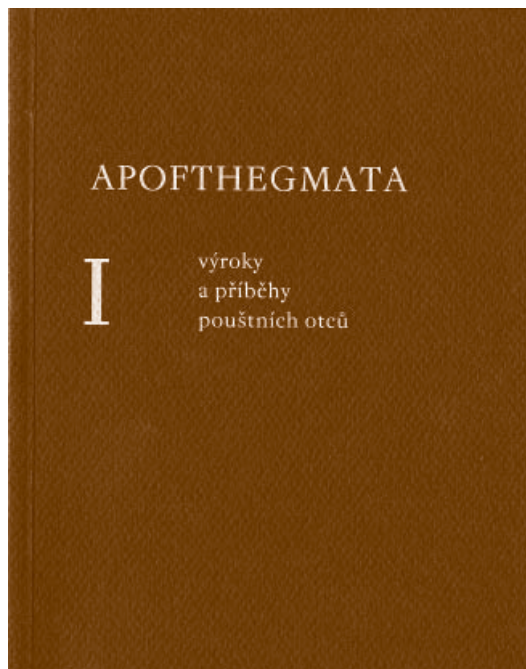
Zvlášť po zřízení webové prezentace nakladatelské činnosti kláštera⁷ pak vystoupil do popředí ještě další prvek naší činnosti – snaha komunikovat se čtenáři a čtenářkami osobně. Zajímá nás, jak se texty čtou a kdo má o ně zájem, očekáváme i kritický ohlas; nabízíme naopak vhléd do své práce. S těmito myšlenkami se od počátku snoubily praktické důsledky pracovní.

S myšlenkou studia se pojí potřeba věnovat maximální péči informační a jazykové stránce vydávaných textů (samozřejmě s omezeními lidských omylů a chyb — ale to je také dobrý korektiv pro pokračování v práci). S myšlenkou úzké komunikace s čtenářskou obcí pak souvisí vizuální a estetická stránka knihy: ta má vytvořit komunikační prostor srovnatelný s komunikovanými myšlenkami.⁸

Takovéto ideové pozadí edice *Pietas benedictina* nebylo nijak proklamativně formulováno, ale ujasňovalo se postupně, během prvních let práce. Doufáme, že je podřazeno tradičnímu benediktinskému „heslu“, intenci

převzaté z *Řehole Benediktovy* (57,9) a v minulosti často tištěné iniciálovou zkratkou U. I. O. G. D. v knihách vzešlých z prostředí benediktinských klášterů: „*Ut in omnibus glorificetur Deus* — aby byl ve všem oslavován Bůh, aby byl Bůh oslavován ve všem“ (s oběma sémantickými důrazy danými slovosledem).

Obsahovou náplň edice tvoří po deset let na prvním místě prameny starověké mnišské tradice a dále literatura spjatá s benediktinskou historií, hlavně domácí českou. Začalo se však překladem textu obecnějšího, který měl přiblížit myšlenku mnišství jako takovou, *Monastického pokoje* amerického trapisty Thomase Mertona. S dějinami českého mnišství byla spojena reedice práce Jaroslava Kadlece (1911 – 2004) *Svatý Prokop*, poprvé vydané v exilu.⁹ „Vernisaže“ se účastnil i autor; byla spojena s uvedením knihy *Apofthegmata I*, v naší knižnici prvního a čtenářsky velmi úspěšného překladu textů z prostředí egyptských mnichů čtvrtého a pátého století. Zpěvem provázel vernisaž pěvecký sbor z pražského řeckokatolického katedrálního chrámu sv. Klimenta. Překladačem *Apofthegmat* byl Jiří Pavlík, osvědčený spolupracovník edice, který pak tlumočil i další dva svazky *Apofthegmat* (2005 a 2008), Palladiovy *Poučné příběhy pro komořího Lausa* (známá *Historia Lausiaca*, 2002), Theodóretův spis *Historia religiosa z prostředí syrského* (2005) a s jinými se podílel také na obou svazcích překladů *Zvyků cenobitů a léků na osm základních neřestí* Jana Cassiana (2007 – 2008).

Obálka 3. svazku edice *Pietas benedictina* z roku 2000

Roku 2000 vznikl tým stojící za přípravou dalších svazků. Přibyli Anselm Skřivánek OSB a Zdeněk Lochovský; v počátcích vypomáhal korekturami Pavel Mareš, později Vladimír Šulc. Sazbu jsem převzal sám, pro naši redakč-

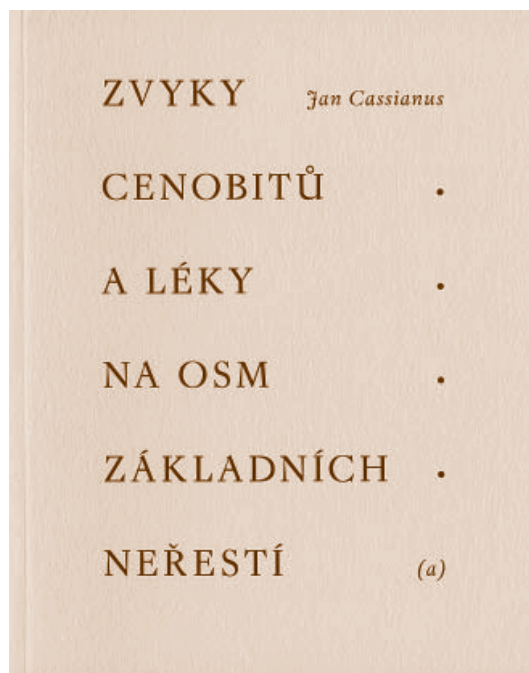
ni práci se ukázalo pohodlnější připravovat všechno doma, pod jednou střechou. Co se týče tisku, byla navázána dlouhodobá spolupráce s kutnohorskou tiskárnou Label, ochotnou (v osobě Josefa Opaska) vycházet nám vstříc, co se týče zvláštních požadavků na papír na obálky i knižní bloky svazků. Výběru papírů a sazbě jsme věnovali péči ve snaze dát knihám svébytný typografický řád.

K textu *Řehole Benediktovy* jsme se vrátili svazkem komentářů z pera švýcarského opata Geoga Holzhera (benediktinský klášter Einsiedeln; 2002 s vrocením 2001). K „sekundární literatuře“ o dějinách řeholního života patřily sešity *Kristus – život Marmionův* M. Borkowské (2002 s vrocením 2001), *Dějiny křesťanského mnišství*, pro které autor Karl S. Frank OFM (1933 – 2006) dopsal aktualizující doslov (2003), a první svazek syntézy Václava Ventury *Spiritualita křesťanského mnišství* (2006). K vlastním dějinám břevnovským se nejvíce vztahují publikace Johanna Zeschicka *Benediktini a benediktinky v Čechách a na Moravě a Besedy o obnově břevnovského kláštera* (obě 2007). Z tradice latinského mnišství, úzce napojeného na východní kořeny, byl zpřístupněn *Život jurských otců* (2004) z drsného prostředí Jury pátého století.

Po deseti letech lze snad říct, že se postupně plní původní představa doplnit nabídku knih pro čtenářskou obec o monastické tituly. Edice, která si vypůjčila jméno modlitební knihy benediktina Josefa Bonaventury Pitra z 18. století a nazývá své knihy „sešity“ v upomínku na průkopnickou činnost Vojtěcha Engelharta OSB, vstoupila do povědomí těch, kdo hledají spojnici mezi poznáváním tradic duchovního i intelektuálního života a kultivovanou knihou.

Obálka 8. svazku edice Pietas benedictina z roku 2004 (kresba M. Koupil)

Obálka 14. svazku edice Pietas benedictina z roku 2007

EDICE PIETAS BENEDICTINA 1999 – 2008

- Sešit 1: MERTON, Thomas. *Monastický pokoj*. Přel. Ondřej Koupil. 1999, 68 s.
- Sešit 2: KADLEC, Jaroslav. *Svatý Prokop: český strážce odkazu cyrilometodějského*. 2000, 182 s.
- Sešit 3: *Apothegmata: výroky a příběhy pouštních otců I*. Přel. Jiří Pavlík. 2000, 160 s. (dotisk 2000)
- Sešit 4: HOLZHERR, Georg. *Řehole Benediktova — uvedení do křesťanského života* (komentář). Přel. Aleš Vandrovec, Zdeněk Lochovský a Ondřej Koupil. 2002 (vrocení 2001), 312 s.
- Sešit 5: BORKOWSKA, Małgorzata. *Kristus — život Marmionův*. Přel. Jan Linka. 2001, 176 s.
- Sešit 6: PALLADIOS. *Poučné příběhy pro komořího Lausa*. Přel. Jiří Pavlík. 2002, XXXII a 128 s.
- Sešit 7: FRANK, Karl Suso. *Dějiny křesťanského mnišství*. Přel. Zdeněk Lochovský. 2003, 200 s.
- Sešit 8: *Život jurských otců*. Přel. Ondřej Koupil, Jan Zdichynec a Zdeněk Žalud. 2004, 128 s.
- Sešit 9: THEODÓRÉTOS z Kyrru. *Historia religiosa: bohumilá historie mnichů syrských*. Přel. Jiří Pavlík. 2005, XXX a 146 s.
- Sešit 10: *Apothegmata: výroky a příběhy pouštních otců II*. Přel. Jiří Pavlík. 2005, 136 s.
- Sešit 11: VENTURA, Václav. *Spiritualita křesťanského mnišství 1: od prapočátků po svatého Jana Zlatoústého*. 2006, 352 s.
- Sešit 12: ZESCHICK, Johannes. *Benediktini a benediktinky v Čechách a na Moravě*. 2007, 208 s.
- Sešit 13: SIOSTRZONEK, Prokop, KOUPIL, Ondřej. *Besedy o obnově břevnovského kláštera*. 2007, 192 s.
- Sešit 14: JAN CASSIANUS. *Zvyky cenobitů a léky na osm základních neřestí (a): předmluva a knihy 1 – 4*.

Přel. O. Koupil, J. Pavlík, A. Vandrovec OSB a J. Zdichynec. 2007, xliv a 92 s.

- Sešit 15: JAN CASSIANUS. *Zvyky cenobitů a léky na osm základních neřestí (b): knihy 5 – 12*. Přel. O. Koupil, J. Lorman, E. Mendelová OP, J. Pavlík, M. Recinová, J. Šimandl, J. Zdichynec a Z. Žalud. 2008, 208 s.
- Sešit 16: *Apothegmata: výroky a příběhy poustních otců III*. Přel. Jiří Pavlík. 2008, 88 s.

POZNÁMKY

- ¹ Za podnět ke vzniku textu děkuji panu redaktorovi Tomaszowi Trancygierovi, za připomínky Anselmu Skřivánkovi OSB.
- ² BLAŽÍČEK, Oldřich J., ČEŘOVSKÝ, Jan, a POCHÉ, E. *Klášter v Břevnově*. Praha: V. Poláček, 1944, s. 37.
- ³ K dějinám břevnovského benediktinského kláštera srov. ZESCHICK, Johannes. *Benediktini a benediktinky v Čechách a na Moravě*. Přel. Z. Lochofský. Praha: Benediktinské arcidiocese sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 2007 [= Pietas benedictina 12], zvláště bibliografii na s. 159 – 197 s odkazy na četnou starší literaturu; k 20. století OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Ed. M. Jirásková. 3. vyd. Praha: Torst,

1997; ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán: dobré dílo Anastáze Opaska*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005 [= Osudy]; SIOSTRZONEK, Prokop, a KOUPIL, Ondřej. *Besedy o obnově břevnovského kláštera*. Praha: Benediktinské arcidiocese sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 2007 [= Pietas benedictina 13].

- ⁴ Srov. VILÍMKOVÁ, Milada, a PREISS, Pavel. *Ve znamení břevna a růží: historický, kulturní a umělecký odkaz benediktinského opatství v Břevnově*. Praha: Vyšehrad, 1989; k výstavě konané v Praze 17. 4. – 14. 10. 1993 byl vydán také katalog: HEJDOVÁ, D., PREISS, P., a UREŠOVÁ, L., (edd.). *Tisíc let benediktinského kláštera v Břevnově*. Praha: Benediktinské opatství sv. Markéty, 1993.
- ⁵ *Die Benediktusregel lateinisch/deutsch*. 2. vyd. Beuron: Beuroner Kunstverlag, 1996.
- ⁶ *Regula Benedicti = Řehole Benediktova*. Přel. A. Franecová, V. Engelhart a O. Koupil. Praha: Benediktinské arcidiocese sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 1998.
- ⁷ <http://www.brevnov.cz/CS/5knihy.php> [2009-02-11].
- ⁸ O typografické stránce edice pojednává text, který na základě našeho rozhovoru zpracoval Jakub Krč pro první číslo časopisu *Typo* (2003, roč. 1, č. 01, s. 8 – 9; dostupné on-line na adrese http://www.magtypo.cz/buxus/generate_page.php?page_id=230 [2009-02-17], ve formátu PDF na adrese http://www.svettisku.cz/buxus/docs/TYPO_2003_01.pdf [2009-02-17]).
- ⁹ KADLEC, Jaroslav. *Svatý Prokop: český strážce odkazu cyrilometodějského*. Řím: Křesťanská akademie, 1968.

KAFKOVE MATLIARE OPĚĎ V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Každý, kto pozná Kafkove romány a poviedky a zaujíma sa aj o jeho život, vie, že tento pražský spisovateľ sa v rokoch 1920 – 1921 liečil v sanatóriu vo Vysokých Tatrách. Z iniciatívy jeho priateľov bol na jeho počesť neďaleko miesta, kde stálo sanatórium, postavený aj malý pamätník.

Ďalším počínom, za ktorým stál Milan Richter, bolo založenie festivalu *Kafkove Matliare*, na ktorom sa zúčastňujú naši aj zahraniční spisovatelia a kafkológovia, inšpirovaní vo svojej tvorbe životom a dielom Kafku.

Festival *Kafkove Matliare* sa konal aj tento rok, a to v dňoch 18. – 21. mája v Bratislave, Prahe a v Levoči a tradične v Tatranských Matliaroch, Starom Smokovci a v Liptovskom Mikuláši.

Už po tretí raz ho zorganizoval Klub nezávislých spisovateľov a jeho spoluorganizátorom bola aj Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja.

A práve Liptovská knižnica G. F. Belopotockého 21. mája 2009 vo svojich priestoroch privítala známe osobnosti slovenskej literatúry na podujatí *Franz Kafka a jeho vplyv na slovenskú literatúru*. Pre všetkých prítomných milovníkov literatúry bolo príjemným a obohacujúcim zážitkom osobné stretnutie s hosťami literárneho podvečera – literárnou vedkyňou a prozaičkou, autorkou poviedok, noviel a básní Máriou Bátorovou, básnikom a prekladateľom – germanistom Ladislavom Šimonom, spisovateľom, prekladateľom, vydavateľom a zakladateľom festivalu Milanom Richterom, ktorí čítali úryvky zo svojej tvorby. Z regionálnych autorov sa ukázkami zo svojej poézie predstavil Juraj Bakoš.

Podujatie moderovala Anna Ondrejková a bolo jedným z mnohých, ktorými Liptovská knižnica G. F. Belopotockého sprostredkovala nielen svojim čitateľom, ale aj širokej verejnosti, dotyk so súčasnými tvorcami literárnych hodnôt.

-tm-